

ספרי' — אוצר הספרים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

פינחס

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק יח

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

"מכון לוי יצחק"

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים וחמש לבריאה

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' יהודה ב"ר אהרן ע"ה ימיני

נפטר ביום י"ט תמוז ה'תשמ"ח

וזוגתו מרת שושנה ב"ר שלום ע"ה ימיני

נפטרה בש"ק פ' ויגש, ז' טבת ה'תשס"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י בנם

הרה"ת ר' אמיתי זוגתו מרת פייגא שרה

ומשפחתם שיחיו ימיני

כתובתינו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

א. גם התפילות וגם, תהלה לדוד – פעמיים חובה ופעם רשות

בווהר על פרשתנו¹ מובא המאמר², כל מאן דאמר תהלה לדוד בכל יום תלת זמנין איהו בר עלמא דאתי (= כל האומר, תהלה לדוד) בכל יום שלוש פעמים הוא בן העולם הבא, ומבואר שם, ש, תרי זמני (=פעמיים) חייבים לומר, תהלה לדוד – בגין מזונא ופרנסה בכל יומא, והפעם השלישית היא, לאו בגין חובה (לא מפני החובה של בקשת צרכים), אלא בגין שבחא (לשם שבח).

מסביר אבי מורי בהערותיו על הווהר³, שאמירת, תהלה לדוד, תלת זמנין היא, כמו הג' תפילות – וכך כתוב בפירוש רש"י לש"ס⁴ (שלוש פעמים – כנגד שלוש תפילות) – וכשם ששתי תפילות (שחרית ומנחה) הם חובה, ותפילות ערבית היא רשות⁵, כך גם לגבי אמירת, תהלה לדוד: "תרי זמני – חיובא על ב'נ", ופעם אחת, בגין שבחא", שזה, כמו ועל דרך תפילת ערבית רשות.

ב. מדוע אין אומרים את הפעם השלישית בערבית

ברשימותיו לתהלים⁶ מביא ה, צמח צדק את פירוש רש"י הנ"ל, ששלוש פעמים תהלה לדוד הן, כנגד שלוש תפילות, ושואל: לפי זה צריך היה לומר, תהלה לדוד גם בתפילת

(1) רכו, א.

(2) ברכות ד, ב (וראה גליון הש"ס ועוד שם ע"ד התיבות ג"פ). וה"ג קיט, סע"ב.

(3) לקוטי לוי"צ לומר ח"ב ריש ע' תמד.

(4) ברכות שם. וראה ס' המאמרים תפר"ח ע' קנו (ובהערה שם).

(5) ברכות שם, וש"נ.

(6) יהל אור במילואים ע' תערב ואילך, וראה שם ע' תקמא.

ערבית, ומדוע אנו אומרים את שלוש הפעמים תהלה לדוד באופן זה: פעמיים בשחרית ופעם אחת במנחה?

יש עונים, שתפילת ערבית איננה זמן מתאים לאמירת אשרי⁷, מפני ש, אין⁸ זמן תפילה (תהילה)⁹ בלילה, או מפני ש, אין אומרים קדושה בערבית, ואשרי שייך לקדושה¹⁰, ולכן אנו אומרים תהלה לדוד פעם נוספת בשחרית במקום בערבית.

אך ה, צמח צדק איננו מקבל תשובה זו, שהרי ממה נפשך: אם כל התקנה של פעם שלישית תהלה לדוד היא, בשביל תפילת ערבית, הרי אין שום מקום לומר זאת בתפילה אחרת – בשחרית, ואם אין שייך אשרי בערבית – לא יאמרו רק ב' פעמים?

ה, צמח צדק סובר בענין זה, שמאמר הש"ס, כל האומר תהלה לדוד ג' פעמים... מתאים לדיעה⁵ ש, תפילת ערבית חובה, ואכן אומרים את הפעם השלישית בערבית, אבל אנן דקיימא לן¹¹ הלכה כמאן דאומר תפילת ערבית רשות (=אנו הפוסקים להלכה כדיעה שתפילת ערבית רשות) אין אנו אומרים, אשרי קודם תפילת ערבית¹².

(7) ראה המובא ביהל אור שם. שו"ע אדה"ז או"ח סק"ח ס"ה* (ממג"א שם סק"ה).

(8) אלי' רבה סק"ב סק"ח – הובא ביהל אור שם.

(9) כ"ה בלבוש או"ח ר"ס קלב.

(10) לשון הא"ד שם ע"פ חדא"ג מהרש"א ברכות שם – הובא ביהל אור שם.

(11) ברכות כו, ב. טאו"ח ר"ס רלה. שו"ע אדה"ז או"ח סק"ז ס"ב.

(12) כדברי הכלבו (סי' יב, דין אשרי) – יהל אור שם. וצע"ק, שהרי בכלבו כתב, משום דאית דאמרי ערבית

(*) בשו"ע אדה"ז שם, אחר ערבית. וצע"ק, למה שינה אדה"ז מלשון המג"א שם (מקאנטי פ' וירא עה"פ וישכס אברהם בבוקר), בערבית. ואולי הוא אגב גרר דלשון, אחר מנחה שנקט לפנ"ו.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט נגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבכבל"

ושיחת ש"פ שופטים ה'תשנ"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ג. הקשיים המתעוררים על הנ"ל

כן יש להבין:

לפי הסברו של ה"צמח צדק", הרי בהתאם לדיעה, שהלכה כמותה, שתפילת ערבית היא רשות, די באמירת תהלה לדוד פעמיים כדי להיות בן עולם-הבא, ומדוע אנו אומרים תהלה לדוד שלוש פעמים בכל יום, פעמיים בשחרית?

גם דברי ה"צמח צדק" האומר שהסיבה לכך היא, "לא לדלג אמירת אשרי ג' פעמים" (או במושגי הקבלה והחסידות, כפי שהוא אומר אחר-כך¹⁵: "תקנו לומר בשחרית ב' פעמים על דרך ליעקב אשר פדה את אברהם"¹⁷ שהתפארת מטה כלפי החדש" דורשים הסבר: אם על-ידי אמירת תהלה לדוד פעמיים נעשים כבר, בן עולם-הבא" (שהרי בערבית נגדמים מאלהם אותם הדברים שנגדמים על-ידי אמירת תהלה לדוד), מה חסר עוד, ומדוע צריך לומר את הפעם השלישית?

ד. יש הבדל בין הש"ס לבין הזוהר

תמצית ההסבר לכך הוא, שיש הבדל בין הש"ס לבין הזוהר:

ה"צמח צדק" מדבר על דעת הש"ס (כפי שהוא מציין שם), ולפי הנגלה שבתורה, הרי בהתאם לדיעה שתפילת ערבית רשות, אין מקום לאמירת תהלה לדוד בתפילת ערבית, ואף לא בשחרית במקום בערבית. ואילו אבי מסביר את דברי הזוהר – לפי פנימיות התורה, ולכן: (א) גם לפי הדיעה שתפילת ערבית רשות, יש מקום לאמירת תהלה לדוד (אלא שהאמירה היא, "בגין שבחא", שהוא, כמו ועל-דרך... רשות¹⁸). (ב) אמירה זאת של תהלה לדוד, למרות שהיא כנגד תפילת ערבית, נאמרת בפועל בתפילת שחרית.

יוצא מכך, שלפי הדיעה שתפילת ערבית רשות, שהלכה כמותה, די באמירת תהלה לדוד פעמיים¹³, כדי להיות בן עולם-הבא¹⁴, וכפי שהוא מסביר אחר-כך¹⁵, בדרך החסידות, שמה שנגרם בתפילת שחרית ומנחה על-ידי אמירת תהלה לדוד, נגרם בתפילת ערבית, "מאילוי" (לפי הדיעה שתפילת ערבית רשות).

והסיבה לאמירת תהלה לדוד פעמיים בשחרית, איננה כדי להיות בן עולם-הבא, אלא רק כדי ש, "לא לדלג אמירת אשרי ג' פעמים"¹⁶, כפי שיוסבר להלן.

יש להבין: כיצד מתאים הסברו של אבי, שהפעם השלישית של אמירת תהלה לדוד היא, כמו ועל דרך תפילת ערבית רשות, שממנו מתקבל שגם לפי הדיעה שתפילת ערבית היא רשות, יש לומר תהלה לדוד כדי להיות, "בר עלמא דאחי", אלא שהפעם השלישית היא, "בגין שבחא", כשם שתפילת ערבית היא רשות, להסברו של ה"צמח-צדק", שלפי הדיעה שתפילת ערבית היא רשות, דיו באמירת פעמיים תהלה לדוד כדי להיות, "בן עולם הבא"?

רשות .. התקינו לאומרה פעמים שחרית ולא רצו לתקנו בערבית כו". משא"כ להצ"צ – (א) מאמר הש"ס, כל האומר כו' ג"פ" אולא למ"ד תפלת ערבית חובה. (ב) אין מקום לתקן תהלה לדוד בשחרית במקום ערבית (ובמילא – צריך לאומרו רק ב' פעמים, כדלקמן). כבפנים. וראה לקמן בפנים סעיף ה.

(13) ראה יהל אור ע' תקמא: שאנו אומרים רק ב' פעמים.
(14) אלא שצ"ע משה"ע אדה"צ א"ח (ר"ס נא) שהביא הא"ש, שאמרו כל האומר תהלה לדוד ג"פ בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם-ב', אף שפסק תפלת ערבית רשות (נסמן לעיל הערה 11). ובפרט שמעתיק גם, ג"פ" (ראה לעיל הערה 2) – אף שלכאורה כאן אינו נוגע שצריך לאומרו ג"פ. ובסעיף ט שם, השמיט אדה"צ התיבות, "ג"פ בכל יום" (אף שהובאו במג"א שם סק"ז. ובכלכו לפנינו (ס"ד), כל האומר בכל יום כו" – בלי התיבות, "ג"פ". וכ"ה בב" שם). ואכ"מ.

(15) שם ע' תרדע.

(16) שם ריש ע' תרעג.

לעילוי נשמת

הרה"ח הת' אי"א רב פעלים ובעל מרץ
מטובי מקושרי רבותינו נשיאינו והולכי בדרכיהם,
דרך הקודש יקרא לה

ומשלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו

לארצנו הקדושה ת"ו

הרב ר' מנחם מענדל

בהרה"ח ר' מנחם מענדל ומרת מאריאשא באדאנע ע"ה

פ ו ט ע ר פ א ס

נפטר ד' תמוז ה'תשנ"ה

וזוגתו מרת לאה ע"ה

בת ר' בנציון ומרת שרה הי"ד

נפטרה ה' כסלו ה'תשס"ג

ת נ צ ב " ה

(17) ישע"י כט, כב (בשינוי לשון).

(18) להעיר משה"ע אדה"צ סק"ז שם: אא"כ יאמרנו כקורא בתורה ולא בתורת חובה.

לפיכך מסיים גם ה"צמח צדק": "ומכל מקום לא לדלג האמירת אשרי ג' פעמים .. אומרים אותו בשחרית", כפי שהוא מסביר אחר-כך את הקשר בין ערבית לשחרית (בדרך הקבלה) "שהתפארת מטה כלפי החסד" –

כאן אין הוא מדבר על עיקר התקנה, שהיא אמירת פעמיים בלבד¹³, אלא על פנימיות הענין, שגם לפי הדיעה שתפילת ערבית רשות, אומרים תהלה לדוד שלוש פעמים.

ה. הקשיים על דברי ה"צמח צדק"

כדי להבין את הדברים יש להסביר תחילה את דברי ה"צמח צדק" ש"אנן דקיימא לן .. תפילת ערבית רשות לכן אין אומרים אשרי קודם תפילת ערבית", שהרי הדבר הנגמר על-ידי אמירת תהלה לדוד "ודאי יומשך מאליו"¹⁵ – שמהם מובן שאי אמירת תהלה לדוד בערבית לפי הדיעה שתפילת ערבית רשות, איננה מפני שאין בתקנה זו תועלת, כי בין כך ובין כך תחסר הפעם השלישית, מפני שתפילת ערבית היא רשות, ו"בשביל צורך היו מבטלין אותה"¹⁹, אלא מפני שמלכתחילה אין צורך בפעם השלישית בערבית שהרי "ודאי יומשך מאליו".

ואין מובן: כשם שאומרים על תפילת ערבית שהיא רשות מפני שה"יחוד" שלה נעשה מאליו, לאחר שהמתפלל בצע את ההכנות ליחוד זה באמצעות תפילת שחרית ומנחה²⁰, ובכל זאת קבעו את תפילת ערבית כרשות – היה צריך להיות כך גם לגבי אמירת תהלה לדוד: היא היתה צריכה להיות ענין של רשות ויותר מכך: לאחר ש"האידנא קבעוה (=כיום קבעו את תפילת ערבית) חובה"²¹ –

(19) כלבו שם. וראה לעיל הערה 12.

(20) ביאור ענין היחוד (דערבית) ואיך שהוא למעלה מעבודת האדם – ראה יהל אור שם, ע"פ זח"א קלג, א. וראה בארוכה ביאורו לאדה"מ ולהצ"צ שם. ועוד.
(21) טור וש"ע אדה"מ – ציינו לעיל הערה 11.

היתה צריכה גם אמירת תהלה לדוד בתפילת ערבית להקבע כחובה].

וכן: מדוע אין אמירת תהלה לדוד שייכת לתפילת ערבית?

ו. שני סוגי הענינים שלמעלה מעבודת האדם

יש להסביר זאת כך:

ישנם באופן כללי שני סוגים בענינים הנעלים מעבודת האדם ונעשים מאלהם לאחר ההכנות ההכרחיות של האדם והכנת כלי ראוי לקבלת ההשפעות מלמעלה²², והם:

(א) דרגות הנעלות לחלוטין מעבודת האדם. הן אינן שייכות כלל לעבודת האדם, בדומה לקריעת ים סוף, שהקדוש-ברוך-הוא אמר: "ואתם תחרישון"²³: אין צורך בתפילה, מפני שהמלחמה מלמעלה היא בדרגה²⁴ שבה אין כלל מקום לעבודת האדם, ואדרבה, לפעמים עבודת האדם מפריעה²⁵,

(ב) דרגות שיש להן קשר לעבודת האדם, אלא שהעבודה איננה חובה כי אם רשות. עשיית האדם איננה היוצרת את ההשפעה מלמעלה שהרי אם האדם יכול לגרום לכך היתה זו חובה – אלא באה כדי שההשפעה מלמעלה (הבאה בדרך מתנה) תפעל את פעולתה למטה בשלימות,

כדוגמא שמביא ה"צמח צדק"²⁶ בענין הזכרת טל, ש"לא חייבו חכמים להזכיר (שהרי טל נעלה מאתערוטא דלתתא – "טל לא

(22) לכללות סעיף זה – ראה ביאורו להצ"צ שם (ע' צב"ג).

(23) בשלח יד, יד.

(24) בלשון הוהר (ח"ב מז, א), "בעתיקא תליא מילתא".
(25) ראה וזר עה"פ (שם מז, ב). וראה תו"א בשלח (סה, רע"א. וזבא בביאורו להצ"צ שם), שאם תתעורר אוי אין יכול להיות אתעדל"ע אלא כפי האתעדל"ת". – ואולי י"ל שיש בוה ב' אופנים: א) שמלכתחילה נמשך כפי אתעדל"ת, ב) שבבואה לתתא נשתנית כפי האתעדל"ת. ואכ"מ.

(26) ביאורו שם.

בני ביתו, בא די קרובים אליו, ועאכ"כ בא זיינע תלמידים, ביז אז ער רעדט וועגן דעם מיט די אלע צו וועמען ער קען דערגרייכן, און וויבאלד אז דאס קומט פון זיין פנימיות, רעדט ער דברים היוצאים מן הלב וואס נכנסים אל הלב, ופועלים פעולתם, ועאכ"כ דורך דעם וואס ער באווייזט א דוגמא ח"י פון זיין אייגענע עבודה. ביז אז ער מאכט אז אויך די שומעים ווערן מדברים – "הגורל הי' מדבר".

(משיחות ש"פ פינחס, מבה"ח מנחם"אב, כ"ד תמוז תנש"א)

(6) ספר הישר לר"ת ס"ג. הובא בשל"ה סט, א.

●

לפי כל סימני הגאולה נמצאים אנו ממש בסמיכות לגאולה, וכמו שהודיע, פירטם והכריז כ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר סיימו את כל העבודה, כולל גם "צחצוח הכפתורים" וסיימו גם את "עמדו הכן כולכם", זאת אומרת שכבר "הכל מוכן לסעודה", וכבר מוכנים לגשת לשולחן, ולאכול את סעודת לויתן ושור הבר, כיון ש"הנה זה (משיח) בא" תיכף ומיד ממש!

* * *

ובאותיות פשוטות: בעמדנו קרוב ממש לפני הגאולה – צריך כל יהודי להתרגל לגאולה ולהעמיד את עצמו במצב ורגש של גאולה, על ידי שיהפוך את יומו הפרטי ל"יום גאולה (פרטית)", ואת מקומו הפרטי – ל"ארץ ישראל", ע"י זה שעושה העבודה שלו ברגע זה ובמקום זה בתכלית השלימות, במחשבה דיבור ומעשה.

ובתוצאה משלימות העבודה הפרטית (במחשבה דיבור ומעשה) – הרי זה צריך להתבטא גם בדיבור, ע"ד "הגורל הי' מדבר", דמכיון שהוא חדור בפנימיות בהוראה העבודה ד"עשה כאן ארץ ישראל", מתוך חיות פנימית – הרי מדבר הוא אודות זה מתוך חיות גם לאחרים, ומפרסם את ההוראה ד"עשה כאן ארץ ישראל" בין בני ביתו, בין הקרובים אליו, ועאכ"כ בין תלמידיו, עד שמדבר אודות זה עם כל מי שיכול להגיע אליו, וכיון שדיבורו בזה בא מפנימיותו, הרי הם דברים היוצאים מן הלב ונכנסים אל הלב, ופועלים פעולתם, ועאכ"כ ע"י זה שמראה דוגמא ח"י מעבודת עצמו, עד שפועל שגם השומעים נעשים מדברים – "הגורל הי' מדבר".

~

מיעצר²⁷), ואם בא להזכיר מזכיר²⁷ – „כדי שיהא לברכה“²⁸.

ולכן דברים אלו הם באופן של רשות, כי מדובר על דבר שהוא נעלה מעבודת האדם, ולפיכך הוא „רשות“. אי אפשר להכריח (כביכול) שההשפעה תהיה כראוי, ולכן אין זו חובה על האדם.

בדומה לכך תפילת ערבית היא רשות: למרת שה „יחוד“ נעשה מאליו, בכל זאת יש תפילת ערבית כרשות, לפחות, כדי שה „יחוד“ יהיה „לברכה“.

ז. ההבדל בין תפילת ערבית לבין אמירת תהלה לדוד

לפי זה יובן מדוע רק תפילת ערבית היא כך, ולא אמירת תהלה לדוד:

ה „צמח צדק“ מסביר²⁹ שאמירת תהלה לדוד היא כדי „לעורר“ את הדרגה שבה „מתחיל שורש התעוררות יחוד (זו"נ)“. לפיכך מובן שלאמירה זו אין מקום בתפילת ערבית: תפילת ערבית היא רק בקשר לאופן פעולת היחוד וכדו', ולא כדי לעורר את היחוד עצמו, כמצויין לעיל. ואילו אמירת תהלה לדוד באה כדי לעורר את הדרגה שבה „מתחיל שורש התעוררות יחוד“ – כלומר, היא צריכה לעורר את עצם היחוד ובכך איננה שייכת עבודת האדם.

ח. הענין בפנימיות התורה הוא שונה: תהלה לדוד – רשות

אך כל זאת מצד הנגלה שבתורה, הנוגע ל „גילא דקוב"ה“³⁰ – חיצוניות הכתר, כביכול, ולפיכך איננה שייכת עשיה מצד האדם כדי

(27) תענית ג, א.

(28) מג"א סק"ד סק"ד. שו"ע אדה"ז שם ס"ג.

(29) יהל אור שם (ע' תרע"ג).

(30) ראה זח"ג עג, א. לקו"ת ויקרא ה, א. נצבים מו, א. מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר ב"התמים" ח"ד ע' נח [קפט, ב] ואילך. אג"ק שלו ח"ג ע' תקלב ואילך.

לעורר את ה „יחוד“, כי היחוד נובע מפנימיות הכתר.

ואילו מצד פנימיות התורה, הנוגעת ל „סתים דקוב"ה“³⁰, פנימיות הכתר³¹ – קיים ענין של „עבודה“ גם ביצירת היחוד, אלא שהעבודה בדרגה זו איננה באופן של „חובה“, אלא כ „רשות“. כיוון שזהו מקום שעבודת האדם איננה מגיעה אליו, ועבודת האדם איננה יכולה לפעול שם, הרי אין העבודה „חובה“, המצביעה על כך שהאדם מכריח – פועל באמצעות העבודה, אלא זוהי רק עשיה הנותנת לאדם קשר עם הנעשה³².

ולכן קיים מצד פנימיות התורה ענין של אמירת תהלה לדוד גם בתפילת ערבית, אלא שהאמירה היא רק „בגין שבחא“, שהיא „כמו ועל דרך .. רשות“. תפקיד האמירה איננו ליצור את ההשפעה (של מזונות וכו') אלא הוא שבה מהקדוש ברוך הוא.

וכדי להדגיש שאמירה זו של תהלה לדוד היא ענין של רשות בלבד (לא כאמירת תהלה לדוד בשחרית ומנחה) לא קבעו³³ את אמירתו בתפילת ערבית עצמה, אלא בשחרית,

ובתפילת שחרית עצמה – בפסוקי דזמרה³⁴, הבאים לפני תפילת שמונה עשרה של שחרית³⁵. ויש לומר שהכח להלל את הקדוש

(31) ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"ב ואילך.

(32) ראה גם לקו"ש ח"ד [המתורגם] ע' 112 ואילך.

(ובהערות שם). ח"ב ע' 73 ואילך.

(33) ע"ד מ"ש בביאורו" שם (ע' צג) בשם הב"י** (או"ח סר"ז) שכדי „להראות שאינה חובה ממש ... אין הש"ץ חוזר התפלה בתפלת ערבית ואין אומרים קדושה“.

(34) שענינם – סידור שבחו של מקום (שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס נא). וראה או"ח לומר כאן.

(35) אלא שצ"ק, שלפ"ז נמצא שאמירת תהלה לדוד בפסוקי דזמרה היא רק „כמו וע"ד .. רשות“, ומה שאומרים „בגין מזונא ופרנסה .. בתוך צלותא“ הוא „זיובא על ב"נ“ (לשון הוהר כאן): ואילו ע"פ נגלה, אמירת תהלה

(*) כ"ה בגכ"ק הצ"צ וצ"ע שהרי הב"י לא הוסיף על מ"ש בטור שם (בשם הרמב"ם). ואולי צ"ל „כמו"ש בב"ח“ (שכ"ה גם הדין דקבעו חובה. ע"ש).

ברוך-הוא בתהלות ובתשבחות עוד לפני שמתפללים שמונה-עשרה בשחרית, נובע מן ה„יחוד“ של תפילת ערבית הקודמת.

[בכך יובן גם הנאמר בזהר שם, ש„פרנסה לא חזי למשאל אלא בתר צלותא ופרנסה דמארי“ (=פרנסה אין ראוי לבקש אלא לאחר הילול הקדוש-ברוך-הוא), שלכן אומרים תהלה לדוד לאחר שמונה-עשרה בשחרית, ואמירת תהלה לדוד במנחה „קודם צלותא“ היא מפני שלאחר צלותא דמנחה הוא זמן של „דינא קשיא“³⁶.

ולכאורה אין מובן: אכן, אי אפשר לבקש על מזונות לאחר מנחה, מפני שהוא זמן של

לדוד בפסוקי דמרה היא יותר חיוב מאמירתו לאחר שמו"ע – שהרי פסוקי דמרה נזכר בש"ס (שבת ק"ה, ב) ואומרים ברכה לפני' ולאחרי' (וראה לבוש אר"ח שם „מאחר שחייבו חז"ל לאומרו תקנו ברכה כו"ל), ותהלה לדוד הוא עיקר פסוקי דמרה (ראה שו"ע אדה"ז שם. (טשו"ע ושו"ע אדה"ז שם סי' נב).

ואולי י"ל שלכן מדייק אאמ"ר דאמירת תהלה לדוד „בגין שבחא“ הוא „כמו וע"ד .. רשות“, להדגיש, דלשון הזהר „לא בגין חובה“ אין הכוונה בזה שהוא רשות כפשוטו לגמרי, כ"א שפעולתו הוא „כמו וע"ד“ ענין הרשות מאחר שאינו „בגין מזונא ופרנסה“ (לפעול המשכות כו'), כא רק „בגין שבחא“. וראה לקמן הערה 38.

(36) שם רכו, ב. וראה מג"א ושו"ע אדה"ז שצויינו לעיל הערה 7.

(משיחות ש"פ פינחס תשל"א.

מוצש"ק פ' פינחס תשל"ה)

(37) ראה ע"ד איה"ח לזהר כאן (מהרח"ו).

(38) אלא שביהל אור שם (ס"ע תערב) מבאר שהתהלה לדוד שאומרים קודם „סדר קדושה“ (ובא לציון) הוא להשלים הג"פ תהלה לדוד (ושייך לערבית). וכפשוט משמעות הכלבו שם, לבוש (שבהערה 9) ועוד. וראה גם ס' מהר"ד (קע, א). וראה לעיל הערה 35.

וממ"ש ביהל אור שם (ס"ע תרעג), והנה פסוד"ו כו"ל משמע, שגם ע"ד החסידות תהלה לדוד שאומרים בפסוד"ו שייך לשחרית. ופעם הב' דשחרית (ששייך לערבית, ת"ת) הוא זה שאומרים לאחר שמו"ע.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

❧ ❧ ❧

ויה"ר שעי" קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ה)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

❧ ❧ ❧

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הוספה

בשורת הגאולה

לא.

לויט אלע סימני הגאולה האלט מען שוין ממש בא דער גאולה, ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר האָט מודיע, מפרסם און מכריז געווען, אז מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט, כולל אויך „צופוצן די קנעפּ"י, און אויך פאַרענדיקט דעם „עמדו הכן כולכם“, דאָס הייסט אַז ס'איז שוין „הכל מוכן לסעודה“, און מ'איז שוין גרייט צוגיין צום טיש, און עסן סעודת לויטן ושור הבר, וואָרום „הנה זה (משיח) בא“, תיכף ומיד ממש!

* * *

ובאותיות פשוטות: שטייענדיק קרוב גלייך פאַר דער גאולה – דאַרף יעדער איד זיך איינגעוואוינען צו דער גאולה און זיך אַריינשטעלן אין אַ מצב ורגש של גאולה, דורך מאַכן זיין פרטיות'דיקן טאָג אַ „גאולה (פרטית) טאָג“, און מאַכן זיין מקום פרטי – „ארץ ישראל“, דורך דעם וואָס ער טוט די עבודה שלו ברגע זה ובמקום זה בתכלית השלימות, במחשבה דיבור ומעשה.

און אַלס אַ תוצאה פון די אייגענע שלימות העבודה (במחשבה דיבור ומעשה) – דאַרף זיך דאָס אויך אַרויסזאָגען אין זיין דיבור, ע"ד ווי „הגורל הי' מדבר“, אַז וויבאַלד ער איז דורכגענומען בפנימיות מיט דער הוראה ועבודה פון „מאָך דאָ ארץ ישראל“, מיט אַן אינערלעכע לעבעדיקייט – רעדט ער וועגן דעם מיט חיות אויך צו אַנדערע, און איז מפרסם די הוראה פון „מאָך דאָ ארץ ישראל“ באַ

(1) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(2) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהור"י צ'ח"ד ע' רעט. וראה „היום יום“ טו טבת.

(3) ל' המשנה – אבות פ"ג מט"ו.

(4) שה"ש ב, ח. ובשהש"ר עה"פ.

(5) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהור"י צ'ח"א ע' תפה ואילך.